

ԲԱՐՈՅԵՐԱՆ

ՍԱՅԻՍԻ ՏԱՍՆՈՒՎԵՐ

ԳՐԱՐԱՆՆԵՐ ՎԵՐ

(Դ 2. ՀԻՐԵՓԷԼՆԸ)

(Հարսնախոսքի)

ԳԼՈՒԽ Թ.

խոր օր մըն էր. լի-
րանց ձիւնաթաղ գա-
գաթներէն յամրա-
քայլ կ'իջնար խումբ մը մարդ-
Սմէյիսոկորսքի դաշտավայրը: Սոյն
խումբը կազմող տղան ու Նիշար
անձանց մէջ կային եւ այնպիսիք
որոնց կերպարանքը զարհուրելի
էին, ըստ որում կը կրէին արիւնառու վայրա-
գութեան գրոշմը: Մերթ ընդ մերթ կը լսուէր
երկաթեայ կապանաց շշկոցը. ոչ սակաւ շրջ-
թայակապ էին, իսկ անոնք՝ որ շղթայի չէին
զարնուած, խտտաբարոյ պահապանաց հսկող ա-
չացը ներքեւ կը գտնուէին: Պահապանք ձեռ-
քերնէն ունէին խտրազան եւ երկայնաբուն տեգ:
«Դժբախտ մարդիկ՝ կը կոչեն Ռուսք այս թշու-
առները՝ որ իրենց առաւել կամ Նուազ ծանր
յանցանքը Միպիրիոյ բուլբուռն մէջ քաւելու են
ստիպուած: Աքսորավայրերու ամենէն զարհու-
րելին էր Սմէյիսոկորսք, որ «Չարհուրելի լեռ»
ըսէր է: Միպերիոյ ամեն անհարթութիւնք հոս
շատ զգալի են: Չմեղը՝ քսան աստիճան պարու-
թիւն սովորական է եւ Նոյն իսկ կարճատեւ ա-
մառն այնպիսի գիշերներ ունի, որ մարդ բաց
օդը մէջ չստանելու համար կրակ վառելու է:
Սակայն եւ այնպէս՝ զխառաքաբար անցնող դա-
րուն մէջ Սմէյիսոկորսք ռուս պետութեան հա-
մար քաղաքահայեան անուն մըն էր, ինչու որ հոն

տարագրեալք՝ տէրութեան ձեռքը գտնուող բու-
լբուռն մէջ աշխատելով՝ պետութեան ոչ գոյն
գումարներ կը մատակարարին:

Արծաթահարեք հատաքարե եւ պրփրիւրե
ընդերկրեայ խողովներու մէջ կը գտնուի: Անբաւ
խորութեամբ ինչապով՝ կը հասնուի ընդերկրեայ
տեղւոյն, ուր ամէն կողմ ջուրը պատերէն առա-
տութեամբ կը կաթկթէ. մէկ կողմանէ՝ տեղւոյն
անտանելի խեղդիչ օդը զմարդ անզգայ կ'ընէ,
միւս կողմանէ հոն կենան անկարելի կ'ընէ՝ եր-
կու ընդերկրեայ ջրանցից մէջ ահագին անիւ մը
դարձնող ջրոյն խոխոյնումը:

Գործելու ժամանակն անցած էր: Պատ-
ժապարտք կը տարուէին իրր բնակարան ծա-
ռայող փլփլած խղիկներ: Բնակարան գալով՝
քանի մը ժամու համար ազատ կ'ըլլային. կրնային
ննջել եւ — մոռնալ, մինչեւ որ երկրորդ առաւ-
օտ միւսանգամ իրր թշուառ արարած զարթ-
նուին:

Ցանկերմամուով ծածկեալ եւ ծաւի բուններէ
կանգնուած խղիկներէ քիչ մը հեռու կը գտնու-
էին քանի մը տնակ՝ որ քաղաքական յանցաւո-
րաց յատկացեալ էին: Այս անկաց մէջ՝ որ քիչ
մ'աւելի լաւ յարգարուած էին, սովորաբար երկ-
երկու հոգի կը բնակէին:

Արեգական վերջին Նշոյլը՝ ցած խցի մը
պատահանին աղտեղիկ ապակիներէն ներս թա-
փանցելով կը լուսաւորէր Նոյնը՝ որուն ամբողջ
կահ կարասիքը կը բաղկանար քանի մը փայ-
տեայ կոշտ աթոռէ, սեղանէ եւ պահարանէ մ'եւ
սուրբ-պատկերէ՝ որ մեծանիստն Ռուսիոյ ամեն
աներուն մէջ անպատճառ գտնուելու է, ըլլայ
խղիկ, ըլլայ պարատ:

Ծերունի մը մութ գաւթէն խոցը մտնե-
լով՝ փայտի կտոր մ'ալ նետեց վառարան: Նորա-
նշան, գրեթէ անտոմբո երեւոյթ մըն էր այս:
Երկայն սկիւնի մազը փունջ փունջ կախուած
էր շրջապատեալով բեւեռեայ նայուածքով եւ
անշարժ շրթամբք Նիշար ու տղան կերպարանքը:
Մերձեցաւ փայտեայ պահարանին եւ ամուլը
դրաւ սեղանին վրայ. սկահակի մը մէջ լեցուց
ջուր եւ կրակին վրայ կախեց. յետոյ մտնեցաւ
պատահանին եւ սկսաւ գործս նայիլ իրր թէ
մէկու մը սպասէր:

Աչացն առնել ներկայացածն արտամազե-
ցիկ տեսարան մըն էր: Հեռուն մեծամեծ լեռներ՝
որոնց գագաթներէն ձիւնը կը շողողար վերջալոյս
ըլլայէն. եւ ի գաշտոյն պարսոյրեղ խղիկները:
Շրջակայքը չկար ոչ ծառ, ոչ թուփ:

Գանկարծ քիչ մը հեռուն մարդ մը մէջ-

տեղ ելաւ Թեհե միջակ էր հասակաւ, սակայն բարձրահասակ կ'երևար գլուխը դրած գնդաձեւ բարձր գլխանոցէն, Երկայն սպիտակ մերուք մը կզական գրեթէ մինչեւ գօտին կ'երկնար: Դեմքը դեղնագոյն էր եւ փղբրիկ աչկոն ու տափակ քիթը թէեւ ծերունւոյն արտագնայն քրաւիչ ըլլալուն արգելէ ըլլալուն, սակայն ամբողջ տեսքն այնպիսի պատկառանք մը կ'ազդէր, որ արհամարհանաց ամենեւին տեղի չէր թողուր: Զգեստն էր բրդեղէն թաւ պատառէ՝ տեղիս տեղիս ոսկեթել աստղեկութիւն տառատոկ եւ սունոց եւ եղջերուի մորթիէ կոշիկ:

Պատահանին առջեւի մարդուն անշարժ կերպարանքը յուզման ճառագայթի մը լուսաւորեցաւ: «Հասմիլ ետ կը դառնայ, ըսաւ մեղմով ինքն իրեն, տեսած պիտի ըլլայ այն անձն որուն սիրոյն համար թշուառ ըլլալ ուղեցի, զոր սակայն անիծել չեմ կրնար: Թերեւս ինձ լուր, աւետիք կը բերէ:»

Անհամբերութեամբ քնաց եկողին դիմացը, բացաւ անակիւն գուռը: Երբունի թունկուզը ներս մտաւ:

Յառաջ քան սպասողին մերձենալը՝ խոնարհեցուց գլուխը սուրբ-պատկերին առջեւ:

«Հասմիլ, վերջապէս, վերջապէս, սխաւ խօսիլ անակին ընակիչը: Ամիսներէ ի վեր՝ գալըստեանդ օրը կը հաշուէի — վասն զի աշխարհիս վրայ դուն ես միայն, որուն պարզեմ եմ հոգւոյս խաւարը, որուն գլշերունս ժամերուն մէջ բեկած եմ այն կնիքն, որ ըրթունքս փակ կը պահէ:»

«Եւ Հասմիլ, պատասխանեց թունկուզը, որ նեղութեան եւ ուրախութեան յազգէ յազգանցիկն տեսած է, հասկերցաւ եւ կուսնաց այն, զոր դուն լուցելի: Քանի մ'օր յառաջ կրնայի գալ զքեզ եւ զանգոյն պատանին տեսնելու՝ որուն յարած է հոգիս, բայց քիչ մը ժամանակ մնացի այն խաղաղ ու հանգարած ձորն ուր պահանջով տեղ մըն է Անիկիւ՝ որդւոյս որդին:»

«Ցակաւին մեր խղիկը չեկաւ Թեհ 71 ն, պատասխանեց ծերունին: Կահանգապետին դիւանատունը զինքը կը զբաղցնեն: Եթէ հոս ըլլար, քեզի հետ չէի կրնար այնպէս խօսիլ, ինչպէս կը խօսիմ: Կրնայի ինք իրմէս ելելով՝ ըսել բան մը, զոր ոչ ոք բաց ի քէն իմանարու է. գիտեմ որ եթէ իմանար՝ ցաւոցս ցաւակից կ'ըլլար, վասն զի բարեսիրտ ու աշուստիրտ է: Հաստ անգամ, երբ անոր սիրուն այլ խաթարեալ կերպարանքը կը տեսնեմ, կ'ուզեմ յօժաբութեամբ անոր վիշտը տկար ուսոցս վրայ բառնալ իրեն

ցայսօր չծիծաղած բերնին ծիծաղելը տեսնելու համար:»

«Դժբախտ պատանի, ըսաւ թունկուզը ցաւակցութեամբ. եւ ով գիտէ — թերեւս անոր վիճակն ի բարին փոխելու եկայ. թերեւս այսուհետեւ այս անակիս մէջ առանձին պիտի բնակիս՝ ընդգունելով այս տեղիս փախչելու գհամար ընելու օգնութիւնս:»

«Ո՛չ, յարեց ծերունին սաստկութեամբ, չեմ ուզեր փախչիլ, կ'ուզեմ մեռած ըլլալ — թիւ մը — անանուն: Թող որ ուրիշ բան մ'ախշայտեմ՝ քեզ վստահութեամբ: Երկնից իմ վրաս առաքածն իբր պաշխարարնք յանձն կ'առնու, վասն զի ոճիր մը կը ծանրանայ վրաս, ոճիր մը՝ զոր տակաւին քաւած չեմ. եւ այն պատանւոյն հեղ ու ագիւս դեմքը կը յիշեցնէ ինձ տարիներ յառաջ գործուածը: Անցան տարիներ, այլ մնաց յիշատակ մը սրտիս մէջ թաղուած, որ —:»

Երբեք չէր խառնակաւ սպիտակ մագերուն եւ իւր խօսքն ընդհատեց:

«Բաւական է այսչափ, ըսաւ: Պատմէ ինձ թէ ինչ բաներ անցան գլխէդ: Փեթերսպուրի՝ Զարը տեսար: Կրցար արգարագատ իշխանին առջեւ դնել ցեղիդ արտունշներն ընդդէմ բռնաւոր Կահանգապետին:»

«Հասնէր փեթերսպուրի, պատասխանեց Հասմիլ եւ արտունկունք տիրեց իւր խորումն կերպարանաց վրայ. հասնէր պաշտոնաց քաղաքը, բայց հեռուանց միայն տեսնէր անոր հրաշակերանները: Զտեսայ այն անձը, զոր հայր կ'անուանէր, որուն արդարատիրութեան համար մինչեւ սիպերական տափաստանները հասած է, չտեսայ սպիտակ խանը, զոր դուք Զար կը յորջորջէք. մերտարունշներն անոր լսելեաց հասան:»

«Հոն չէր, թէ հիւանդ էր:»

«Սպիտակ խանն իւր հեռանակ որիկքը տեսնել ուզած չէր, ըսաւ թունկուզը տխուրութեամբ: Իւր արդարութեան կշիռը մէկ նժար միայն ունի, որ անոր կը հակի, զոր իւր ձեռքը մեր մեծն է ըրած: Փաղտագողի մտանք պաշտաց քաղաքը, մեր գաղտնան ըստ կարի գաղտնի պահել կ'ուզէինք մինչեւ սպիտակ խանին առջեւ մեր արտունշները պարզելը: Բայց ինչ օգուտ ունեցաւ եղիկը թունկուզաց՝ իրենց իմաստութիւնը: Հազիւ թէ մեզի ըսած օխեւանդ էինք մտած, վերաբերուի մէջ պատատած մարդ մ'եկաւ, որ կ'ուզէր ինձի հետ խօսիլ: Ինչդիւրեկ պատարեցի. անոր վարմունքը զիս վրդովեց: Առանձին էինք. վերաբերուն մէկ կողմ առաւ եւ

ահա ոսկեհոռու համագրեւոյ մը յերեւան ելաւ։
 Զարին առննթերակցին էր, ինչպէս ինք ըսաւ։
 Յանուն ապիտակ խանին ինծի հետ խօսեցաւ։
 Ուղեկցիս հետ լի վատահոլութեամբ անեղ զաշ-
 տեր թաղերով հասայ եւ սիրտս տրտմութեամբ
 եւ թախտութեամբ լեցուեցաւ այն խտուրտեան
 համար՝ որով զմեզ դիմաւորեցին։ Այսպէս մեր
 գալուստն իմացած էր եւ խիստ նեղացած մեր
 յանգստութեան վրայ՝ որ ուզած էինք մեր
 տրտուշնորեմին իւր ըսելիքը խառնել, եւ հրա-
 մայց մեզ իսկ եւ իսկ ետ դառնալ։ Նահանգա-
 պետին կարգադրութիւններն, որ մեր արտա-
 տեղիներն ու ձիւրը կը յափշտակէր եւ տուրքը
 կը կրկնապատկէր, արդարացի են եղեր եւ թէ
 ասկէ վերջը ամէն տրտուշը ըլլայ թղթով, ըլլայ
 բերնով խտուրտ պիտի պատժուի եղեր։ Համար-
 ձակցեցայ այս զմեզնիս խտուրտեան գէմ բողբոջել
 եւ խոգրել իրմ որ ինձ եւ ուղեկցիս քանի մ'օր
 հանգստի շնորհէ — բայց իւր ըսելիքը չէր լսեր,
 սիրտը խնայարարի պէս կարծի էր։ Նոյն օրն իսկ
 հարկ էր որ փնթիւրսպաւրդէ մեկնէինք։ Ապիտակ
 խանն իւր ըսելիքն ըսած էր եւ անոր կամաց
 թարգմանը կը կոչուէր Գրիգորովի։

Երեւոյն յետոյ յետոյ գնաց։ «Գրիգոր-
 ովի», կրկնեց. զինքը անսար, իրեն յետ խօ-
 սեցար։ Միշտ կոչու ու խտաբարոյ էր — սա-
 կայն որդիս, միմայն որդիս է։»

«Իրեն համար իւր հայրը զոհող որդին
 հարկ է որ այսպիսի ըլլար, ըսաւ Հասմիլ ար-
 համարհանք։ Զինքը սաստելով կ'ողբէր ըսել.
 Ողորմելի. ամբարտաւանութիւնդ խորտակող
 գէնք մ'ունիմ ձեռքս. բայց յիշեցի այն երգու-
 մը, որով ինք զինքս պարտաւորած էի այդ ա-
 մենուն անտեղեակ ըլլալ եւ լռեցի։»

«Վապրի, երջանիկ է, սակայն խօսք մ'ալ
 ըսած չէ իւր հօրը նկատմամբ, որ իւր սիրոյն
 համար կը տուտպի, կը հնձեր ծերունին։ Դուսն
 կրցար ջանքով իւր բազմադ պատժել որդիդ,
 երբ անիկայ կըքէ կուրցած քեզի գէմ դարձաւ
 եւ քեզ մատնեց։ Այլ, Հասմիլ, որդւոյս ինծի
 հատուցած ամէն վիշտ, ամէն ցաւ ոչինչ է հա-
 մեմատութեամբ այն ցաւոյն, զոր այս ոճրագործ
 ձեռքս հասուցած է դժբախտ կնոջ մը, այս
 ձեռքս՝ որ —»

Դրան բացուիլն երկու ծերունեաց խօսա-
 կցութիւնն ընդմիջեց։ Հոգւով ու մարմնով՝
 օրուստ աշխատութենէն խոնքեալ՝ ցած խուցը
 մտաւ Ալեքսի. յայտնի է թէ հոս ինքն անգամ
 իւր անունը գրեթէ մոռցած էր։ Հոս միայն
 թիւր կ'արժէր եւ եթէ մէկը զինքը մկրտու-

թեան անուամբ կոչէր՝ ապա չորս կողմը կը
 նայէր։ Իւր գեղնած դէմքն ուրախութիւն զգե-
 ցաւ, երբ թունկովը տեսաւ։

«Բարի եկաք, բարեկամ, ըսաւ սրտագին
 եղանակաւ։ Ի՛նչ ուրախութիւն զմեզ հոս տես-
 նել։ Շատոնց է, եկած թիւն։»

«Վերջին անգամն է որ այս վայրս ծերու-
 նի Հասմիլն իւր մէջը կ'ընդունի. եւ վերջին ան-
 ցամն է, որ քու աչացդ աչերս ուղղելու երջան-
 կութիւնը ինձ կը տրուի, պատանի, եթէ քեզի
 տալի խորհրդոյս չանասաւ։ Փորրիկ կալուած մ'ու-
 նիմ, ուր է հիմայ Անիկա՝ իմ թոռս. ես ալ՝
 հրաժարելով թափառական կեանքէ հոս եր-
 թալ եւ տխրացեալ անաւաններս դարմանել
 կ'ուզեմ։ Հոն՝ ուր տեր եմ։»

«Չեր որոշումն ինձ մեծ ուրախութիւն կը
 պատճառէ, ըսաւ պատանին. թէ եւ այն առեւ
 շեր երեսնէ կը զրկուիմ. բայց գիտեմ որ թէ եւ
 մեր աչերն իրարու չհանգիպին, սակայն մեր
 սրտերն իրարմ անանջատ կը մնան։»

Թունկովը չաւանելով՝ գլուխը խոնարհե-
 ցուց։ «Լէ՛, սրբակա՛. քեզի ինչ աւետելու եկայ.
 Ծանրութեամբ խորհելու ես, ինչու որ այս որո-
 շումն ոչ միայն քու ապագայ կախուած է,
 այլ միանգամայն թոռանս՝ Անիկայի ապա-
 գան։»

«Սոք կայտառ աղկան, հարցուց Ալե-
 քսի, ըսէ Հասմիլ, ըսէ. ինչով կրնամ իրեն
 օգնել։»

«Սոք. այո՛. պատասխանեց թունկովը։

«Կը յիշեն այս օրը, յորում կեանքդ վտան-
 գի մէջ գնելով քաղաած գայլը վնասակար վա-
 նեցիր՝ որ աղկան կենաց կը սպառնային, երբ ես
 իրեն հետ հոս կը բնակէի եւ Անիկա ուշանա-
 լուս համար զին վնասելու էր ելած անձանա-
 պարհ ինքներէ։ Դուսն զինքը խղիկիդ առջեւէն
 անցած միջոցին տեսնելով, գաղտնի անոր ետեւէն
 էիր գացած՝ հարկաւորութեան ժամանակ պաշտ-
 պանելու նպատակաւ։»

«Սոք չեմք ծառայութեան վրայ մի խօ-
 սիր,» ըսաւ Ալեքսի կարմիրելով։

«Սոք ժամէն սկսեալ քեզի է յարած իւր
 սիրտը, յառաջ տարաւ թունկովը. եւ բախ-
 տաւոր կ'ըլլայի, եթէ զքեզ անոր հետ միացը-
 նել յաղթէի, բախտաւոր —»

Խօսքն ընդմիջեց. Պատանւոյն ակամայ մէկ
 շարժումը զինքը յանկարծակի բերաւ։ Տրտմու-
 թիւն ու դառնութիւն տիրեց կերպարանացը
 վրայ։

«Մոռցայ, ըսաւ, որ Անիկա թունկովի

աղջիկ է. որ այնպիսի ցեղ մըն է, զոր Ռուսք կ'արհամարհեն. բայց ինքն ի Նիշնյ-Նովկորոտ կուսատտան մը մէջ կրթութեան է եւ իւր բնութեան քաղցրութիւնն ու առաքինութիւնը զինքը Ռուսեմ կը վար չեն թողուր. — մայրն ալ Ռուս է, :

“Իմ շարժումն չար մի մէկնէր, պատասխանեց պատանին եռանդեամբ: Անիկի աղբուրտ ակնին մ'ալ ամուսինը կրնայ ըլլալ. — բայց ես, “
“Ներք, որդեակ, եթէ դքեզ վշտացուցի, ըսաւ թունկուզը սրտագին նշանակաւ. Իրեքը մեծաննութեանդ վրայ տարակուսած չեմ: Գիտցիր որ հարուստ եմ եւ շատ հարուստ: Նախնեացս դարերէ ի վեր կուտած գանձերը երկրի ծոցը պահուած են: Ամէն բան քուկդ կ'ըլլայ — ամէն բան: ,

“Հասմիլ, յարեց պատանին տիրութեամբ. բան մը միայն կը մոռնաս. ես գերի եմ. վանդակի թռչնոյն հետ՝ ազատ թռչելու վրայ ով կը խօսի: ,

“Ապտա կ'ըլլաս, գոչեց թունկուզը. ոսկին ամէն բանի կարող է. փախտեան ձամբան կը բանայ քեզի. գքեզ հետս կ'առնուի, երբ փախչելու ամէն բան պատրաստ ըլլայ: ,

Ալեքսի Նշանակալեց նշուածք մ'արձակեց իւր բնակացին վրայ, որ իւր նախկին օպչութեան մէջ ընկրմած էր: “Հասմիլ, ինք զինքդ մոռցր ես, : Թունկուզը ծիծաղելով պատասխանեց. “Հոս կրնանք խօսիլ, անիկայ բախտիդ արգելք չ'ըլլար — եւ երջանիկ կ'ըլլաս: Չեմ ուզեր դքեզ դիւթելով ամայի տափաստանաց մէջ փակել՝ կենացդ օրերը դառնացնելու. համար: Անշուշտ երկայն չի տեսեր, այս աչքերս կը փակուին եւ այս բազմախոնջ մարմին հանգըտալովը կ'ամփոփուի: Այն ատեն երջանիկ կ'ըլլաս Անիկիան ունենալով քեզի ամուսին. այն ատեն — : ,

Ծերժողական ձեռով մ'Ալեքսի ձեռքը կարկանդակ. “Հասմիլ, յառաջ մի երթար, մի: ,

“Չես ուզեր. հարցուց թունկուզը՝ լի տրտմութեամբ. տես որդի չուշիմ, որ սկարացեալ աչքեր փակէ, որդի չուշիմ, զոր օրհնեմ եւ որուն գանձերս ժառանգութիւն թողուլ կառնամ: Եղիդ որդի, պիտանի, եւ չես զղջար: ,

Իւր ներքին յուզումը պատանւոյն կերպարանաց վրայ կը զարնէր:

“Լէ, կը շարունակէր ծերունին եռանդեամբ. “Եւ ապա մերժէ ինչիրոս, եթէ կրնաս: Որդի մ'ունէի վայելագոյնս եւ քաղցր, որ իւր ցեղին ծաղիկն էր: Ալիւծի պէս քաջ էր, գառնուկի պէս՝ հլու: Զակատաւարտներու մէջ

աջ բազուկս եւ վահանս էր. պատերազմի մը մէջ մեր փորձիկ գունը՝ թէեւ գու պատերազմող, օսակայն լինեամբս բազմութենէն պարտեցաւ: Նոյն ժամանակ եկաւ շար ոգին եւ որդւոյս հոգին իմացուց: Եարձակման մը միջոցին, զոր մեր ցեղը կ'ընէր, ռուս աղէկան մը կեանքն ազատեց եւ անոր սիրոյն համար ամէն բան — հայր, հայրենիք եւ պատիւ — մոռցաւ: ,

“Որք էր աղիկը: Նահանգին կառավարին անոր խնամակալն էր: Ահսան նենգութեամբ Ահմէտին միտքն պղտորել եւ յաղորեցան: Այդ աղէկան հետ ամուսնաւալ կարենալու համար՝ մասնեց զիս, մասնեց մեր ցեղը: Եւ երբ ես պատերազմի մէջ առած վերքես անկողնոյ էի գաւառած՝ յառնէ իմ անձնատուր եղաւ անոնց որ մեզմէ յաղթուած էին, եւ յանձնեց զէնքերն ու աւարը: Եւսոյ իւր եղբարց մէջէն փախաւ հոն՝ ուր կը կոչէր զինքը — մասնութեան գիւղը: ,

Խորունկ շունչ մ'առնելով ծերունի թունկուզը քանի մը վայրկեան հանգիստ ըրաւ: Մտադրութեամբ կը լսէր Ալեքսի, մինչդեռ իւր ծերունի բնակակիցը պէսպէս մոռածութեանց անձնատուր եղած կը նստէր:

(Միջոցեւ ԳԼ ակգւ:)

ԱՆԻՔԻՆԵԱՆԻՆԵՐՈՒ ՄԸ ԳՆՈՐԸ

Անիքիանականներու (anarchiste) ամէնէն ստատիկ ու կատարի անձնատուրութեանց մի՛ն՝ Ալէն Գոնզէն (Alain Gonzien) վերջերս դարձի եկած է եւ Ափրիկեան առաքելոց (missionnaire) կարգը պիտի մտնէ: Այս դարձը մեծ աղմուկ յարցոյ իւր կողմնակցութեան մէջ. Գոնզէն Ալէն Գոնզէն հրապարակական ամենայնուրեւ ժողովոց ամենանշանաւոր հրապարակածներէն մին է, որ ամենալատմամբ վարդապետութիւններն յաղագիտութեամբ կը պայտպանէր. եւ անթույլ գործունէութեամբ առաջնորդ ըլլալով՝ քաղաքական ամէն յայտարարութեանց, գործունէայ մասնակցութիւն ունեցած էր այլեւայլ ձեռնարկութեանց գեմ մղուած կռիւներու մէջ:

Այս անակնկալ փոփոխութիւնն, որ կ'ապշեցնէ եւ տակաւին անհաւատարիմ կ'երեւայ իւր բարեկամներուն, ինքը Ալէն Գոնզէն քաղաքացի եւ պատմեց մեզ հետեւեւ եղանակաւ:

“Հատ ճիշդ է, բուս ինքը, ես դարձած եմ. Այլ եւս անիքիանական չեմ, պարզապէս կաթողիկէսայ մը եմ: Գիտե՛ք որ ես անգամ մը յեղափոխական թէադոնէն անհետացայ՝ իբրեւ ծովային հետախուզար մը զինուորական պարտութեան կատարելու: Օպր, ուր զրկուած էի, Փրանկոսկեան առաքելութեան հետ յարաբերութեան մէջ մայր, Օպր շատ քիչ սպիտակամորթ կայ, եւ ու